Algemene beschouwingen 2027 – CDA Beesel

Voorzitter,

Vandaag spreken we over de begroting voor 2027. Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor het college en de ambtelijke organisatie. Er ligt een sluitende begroting voor ons, waarin zichtbaar veel werk is gestoken. Ook de uitgebreide beantwoording van de vele technische vragen verdient een compliment. Wij realiseren ons dat dit een flinke inspanning heeft gevraagd.

Een begroting is echter meer dan een verzameling bedragen. Ze laat zien welke keuzes we maken voor onze inwoners, verenigingen en ondernemers. Waar ligt de trein goed op schema, waar moeten we extra vaart maken en waar is het tijd om de wissels om te zetten?

Het motto 'Voor Elkaar Vooruit' past daar goed bij. Voor het CDA is onze gemeente als een trein. Die komt alleen verder als de verschillende wagons met elkaar verbonden blijven. Inwoners, verenigingen en ondernemers moeten mee kunnen. Niet ieder onderwerp vraagt dezelfde snelheid, maar de richting moet duidelijk zijn. Daarom spreken wij waardering uit voor veel plannen én stellen we kritische vragen. Want een trein rijdt niet beter doordat we alleen zeggen dat hij op schema ligt.

Om te beginnen het programma Beleven. Recreatie en toerisme zijn van grote waarde voor Beesel, Reuver en Offenbeek. We hebben veel te bieden, maar moeten kritisch blijven op de manier waarop we dat onder de aandacht brengen. Zo vragen wij ons af hoe het er werkelijk voor staat met het VVV-inspiratiepunt. Wordt er nog voldoende gebruik van gemaakt en wegen de kosten op tegen de meerwaarde? Het college zegt dat deze voorziening naar tevredenheid functioneert, maar de concrete kosten waar wij technisch naar hebben gevraagd, hebben we nog niet ontvangen. Zonder dat inzicht kunnen we niet beoordelen of er efficiëntere manieren zijn om bezoekers te informeren.

In 2027 wordt de toeristische visie 'In het spoor van de draak' herijkt. Dat is een goed moment om stil te staan bij de eigen identiteit van onze drie kernen. De Draak is een prachtig visitekaartje, maar niet alles hoeft in het teken van de Draak te staan. Reuver en Offenbeek hebben hun eigen karakter en tradities. Juist die verscheidenheid moeten we benutten.

Een van onze verkiezingsspeerpunten is recreatie aan de Maas. Wij zien kansen voor kleinschalige voorzieningen, dagrecreatie en waterrecreatie, uiteraard met respect voor natuur en landschap. Het college heeft aangegeven dat in 2027 een advies over kansrijke ontwikkelrichtingen wordt verwacht. Dat is een begin, maar wat ons betreft

niet het eindstation. Wij willen graag dat er deze bestuursperiode ook zichtbare stappen worden gezet. Hetzelfde geldt voor de Groene Loper. Er ligt een conceptontwerp, er is nog krediet beschikbaar en de afstemming met Duitsland vraagt tijd. Dat begrijpen wij. Maar welke concrete stap kunnen inwoners in 2027 verwachten? Plannen moeten ook buiten het gemeentehuis merkbaar worden.

Cultuur draagt eveneens bij aan de leefbaarheid van onze kernen. In de voorliggende begroting wordt de functie van cultuurmakelaar nog een jaar verlengd. We hebben de terugblik gelezen en zien dat er contacten en samenwerkingen zijn opgebouwd. Toch blijft voor ons onvoldoende duidelijk wat die inzet aantoonbaar heeft opgeleverd. Welke activiteiten of resultaten zouden zonder de cultuurmakelaar niet of minder goed tot stand zijn gekomen? Wij willen daarom concrete resultaten zien, in plaats van opnieuw een overzicht van overleggen en opgebouwde netwerken.

Besturen is ook moeilijke keuzes maken. Dit brengt ons bij de toeristenbelasting. Een stijging van 50% klinkt fors, maar in de praktijk gaat het om één euro extra per overnachting. Hiermee leveren bezoekers een grotere bijdrage aan onze gemeentelijke voorzieningen en beperken we de lasten voor onze eigen inwoners. Uit de technische beantwoording blijkt immers dat een halvering van deze verhoging, bij behoud van hetzelfde begrotingsresultaat, zou leiden tot een extra OZB-verhoging van 6,67 procentpunt. Voor een gemiddeld gezin met een koopwoning betekent dit circa € 31 extra per jaar. Wij vinden het daarom een begrijpelijke keuze om ook onze bezoekers te laten bijdragen aan een financieel gezonde gemeente. Verder vinden wij dat ook overnachtingen bij evenementen op dezelfde manier belast moeten worden. Helaas is dit op dit moment nog niet efficiënt uit te voeren. We blijven dit wel volgen.

Waar wij meer moeite mee hebben, is het niet indexeren van de subsidies voor verenigingen. De technische beantwoording maakt duidelijk wat dat de gemeente oplevert: in 2027 ongeveer 11.000 euro. Daar staat tegenover dat verenigingen hun kosten wel zien stijgen. Zij houden onze dorpen levendig, brengen mensen samen en draaien grotendeels op vrijwilligers. Voor een relatief beperkte besparing vinden wij het niet verstandig deze belangrijke wagon langzaam achterop te laten raken. Daarom komen wij met een amendement om verenigingen tegemoet te komen.

Tot slot binnen dit programma: XBAZE, de voormalige Fatimakerk in Offenbeek. Het uiterlijk van dit beeldbepalende gebouw lijkt zichtbaar achteruit te gaan. Wij ontvangen signalen over achterstallig onderhoud, waarbij ook glas en stenen mogelijk gevaarlijke situaties veroorzaken. Het college heeft aangegeven met de eigenaar in gesprek te zijn. Wij horen graag wat dat gesprek inmiddels heeft opgeleverd en hoe wordt voorkomen dat de situatie verder verslechtert.

Maar Beleven gaat over meer dan bezoekers. Het gaat om plekken, tradities en verenigingen waardoor inwoners zich thuis voelen. En daarmee komen we bij Samenkracht.

Juist hier blijkt hoe belangrijk verbonden wagons zijn: samen optrekken, elkaar ondersteunen en dezelfde richting kiezen. Daarom zijn wij positief over de inzet op preventie, gezondheid en veerkracht, en over de extra financiële middelen voor Gezond en Veerkrachtig, Meedoen en Leven lang Ontwikkelen. Dat zijn investeringen in de toekomst van onze gemeente.

Het is goed dat de samenwerking met Iedereen Kan Sporten Noord-Limburg wordt voortgezet en dat sport en bewegen voor alle inwoners bereikbaar zijn. Tegelijkertijd is eerder gesproken over naschoolse activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd. Die dragen bij aan beweging, talentontwikkeling en ontmoeting. Het zou jammer zijn als dit initiatief stilvalt. Kan het college aangeven wat de huidige stand van zaken is? Als fractie zijn we blij dat het IKC komend jaar wordt opgeleverd. Een prachtige plek voor jong en oud.

In het kader van de jeugd worden vier kleine speelplekken omgevormd tot groene ontmoetingsplekken. Zulke plekken moeten niet alleen vóór, maar ook mét inwoners worden ingericht. Het college heeft aangegeven dat participatietrajecten worden georganiseerd. Daarbij denken we al snel aan volwassen omwonenden, terwijl juist kinderen weten hoe zij een speelplek beleven. Hoe zorgt het college ervoor dat ook zij vanaf het begin een echte stem krijgen?

Bij het project De Schakel vinden wij het van groot belang dat ook inwoners met een beperking volwaardig kunnen meedenken. Het gaat immers niet alleen om een toegankelijk gebouw, maar ook om de mogelijkheid daadwerkelijk deel te nemen aan ontmoeting, cultuur en het verenigingsleven. Voor zover ons bekend bestaat het gemeentelijk gehandicaptenplatform inmiddels niet meer. Uiteraard is het niet de verantwoordelijkheid van de gemeente om een dergelijk platform in stand te houden, maar daarmee verdwijnt ook een belangrijke gesprekspartner. Hoe gaat het college waarborgen dat de stem van inwoners met een beperking toch wordt gehoord en dat zij actief worden betrokken bij toekomstige ontwikkelingen? Echte inclusie betekent immers dat niemand als toeschouwer op het perron achterblijft, maar als medereiziger kan meebepalen welke richting we opgaan.

Tot slot binnen Samenkracht de collectieve gemeentelijke zorgverzekering voor minima. We begrijpen de wens om kritisch naar de kosten te kijken. De overstap naar een lichtere variant moet vanaf 2028 ongeveer 20.000 euro per jaar besparen. Maar goedkoper is niet automatisch beter voor iedere inwoner. Een verzekering moet bij iemands zorgbehoefte passen. Hoe begeleidt de gemeente mensen bij het maken van een verantwoorde keuze? En hoe voorkomen we dat iemand vanwege de kosten een polis kiest die

onvoldoende dekking biedt, waardoor later hogere zorgkosten of financiële problemen ontstaan? Voor inwoners met weinig financiële ruimte is dat extra belangrijk.

Dan het programma Fijn Wonen en Bedrijvigheid. Op het gebied van woningbouw is de trein gelukkig goed op stoom. Er wordt de komende jaren fors gebouwd en dat is hard nodig. Positief vinden wij ook de voorrang voor woningzoekenden met een lokale binding. Sinds 1 juli krijgen woningzoekenden met een lokale binding voorrang bij 50% van de vrijkomende sociale huurwoningen. Wij kijken uit naar de eerste resultaten, die volgens het college in de zomer van 2027 met de raad worden gedeeld. Dan kunnen we beoordelen of onze inwoners hierdoor daadwerkelijk meer kansen krijgen om in hun vertrouwde omgeving te blijven wonen. Het is een spoor waarop wij al langer hebben aangedrongen.

Voor de bedrijventerreinen geldt dat we niet moeten verwachten dat de eindbestemming morgen bereikt is. Dit dossier vraagt een lange adem. Uit de technische beantwoording weten we dat voor de vervolgaanpak van bedrijfsverplaatsingen nog 43.000 euro beschikbaar is. De vraag is nu vooral welke concrete stappen het college daarmee in 2027 zet. Wanneer krijgen ondernemers duidelijkheid? En hoe zorgen we dat dit traject niet in onderzoeken blijft steken, maar verder op de rails komt?

Positief zijn wij over de samenwerking met SOCR en BIZ. Die verbinding versterkt het ondernemersklimaat. We willen wel dat de samenwerking ook op langere termijn standhoudt.

Dan het thema verkeersveiligheid: daar liggen nog enkele wissels die wellicht omgezet moeten worden. Wij vragen aandacht voor veilige fietspaden en goede looproutes in Offenbeek. Zowel fietsers als voetgangers moeten zich veilig kunnen verplaatsen. Hiervoor hebben wij twee moties voorbereid.

Ook de vervanging van bomen en groen verdient een kritische blik. Voor 2027 staat hiervoor ruim € 755.000 gepland, een fors bedrag. Wij begrijpen dat vervanging soms noodzakelijk is, maar vragen ons af of deze investering volledig in 2027 moet plaatsvinden. Kan er worden geschoven in de planning of worden gekozen voor andere formaten en kwaliteiten van de nieuwe aanplant, zonder afbreuk te doen aan het uiteindelijke resultaat? Wij vragen het college te onderzoeken of hiermee de investering voor 2027 kan worden verlaagd.

Ten slotte netcongestie. Voor woningbouw en bedrijvigheid blijft dit een rode seinlamp. Het is positief dat voor meerdere projecten al transportcapaciteit is toegekend. Voor andere projecten wordt pas in de zomer van 2027 duidelijk wat mogelijk is. Dat maakt het des te belangrijker om tijdig te schakelen, kansen te benutten en waar mogelijk vertraging te voorkomen. Wij vragen het college hier bovenop te blijven zitten en de raad tijdig te informeren.

En daarmee komen we bij de veilige en dienstverlenende gemeente. Want zonder veiligheid en toegankelijkheid hebben mooie plannen weinig waarde.

Veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Het college zet in op het voorkomen van jeugdoverlast, en wij zien dat daarvoor samenwerking en vroegsignalering worden ingezet. Tegelijkertijd lezen we op sociale media regelmatig berichten van inwoners die overlast ervaren. We zijn dan ook zeer blij met het filmpje dat onze voorzitter onlangs heeft geplaatst. Deze signalen verdienen serieuze aandacht. Het CDA vindt dat inwoners niet alleen moeten horen dat aan het probleem gewerkt wordt, maar de verbetering ook moeten merken in hun eigen straat of buurt. Een aanpak moet niet alleen op papier op de rails staan, maar op straat resultaat hebben.

Veiligheid speelt zich bovendien steeds vaker online af. Daarom vinden wij de inzet op digitale weerbaarheid belangrijk. HackShield is daarvan een goed voorbeeld. Positief is dat het college ook aanvullende activiteiten voor ondernemers en senioren verkent. Juist deze groepen kunnen kwetsbaar zijn voor digitale criminaliteit. Wij roepen het college op die plannen voortvarend uit te werken en niet alleen het bereik, maar waar mogelijk ook het effect te volgen. Het gaat om inwoners die zich beter kunnen beschermen, niet om het aantal bijeenkomsten.

Ook de dienstverlening van de gemeente wordt steeds digitaler. Dat biedt kansen, maar niet iedereen reist even gemakkelijk mee. Het CDA vindt daarom dat digitalisering nooit ten koste mag gaan van persoonlijk contact. Het college heeft bevestigd dat telefonische dienstverlening, afspraken aan de balie en persoonlijke ondersteuning beschikbaar blijven. Dat is goed. Wel willen wij dat de gemeente blijft volgen of minder digitaal vaardige inwoners deze routes ook daadwerkelijk weten te vinden en gebruiken. Een digitaal loket mag voor niemand een gesloten deur worden.

Daarnaast verdient de eigen informatiebeveiliging van de gemeente blijvende aandacht. De cyberdreigingen nemen toe en onze afhankelijkheid van digitale systemen groeit. Het college heeft aangegeven dat hierover via de gebruikelijke verantwoordingsmomenten wordt gerapporteerd. Wij vragen nu concreet wanneer de raad in 2027 voor het eerst inzicht krijgt in de actuele risico's, de voortgang en de resultaten. Goed bestuur betekent ook dat de raad kan beoordelen of de digitale basis veilig en betrouwbaar blijft.

Voor een zelfstandige gemeente als Beesel is samenwerken geen luxe, maar noodzaak. Door met andere gemeenten en overheden op te trekken, behouden wij invloed en versterken wij onze positie. Daarom zijn wij verheugd dat onze burgemeester inmiddels deel uitmaakt van het dagelijks bestuur van de K80 en van de VNG-commissie Lokaal Bestuur en Democratie. Juist voor kleine zelfstandige gemeenten is het belangrijk aan tafel te zitten waar over de toekomst van het lokaal bestuur wordt gesproken. Fijn dat de voorzitter binnen de huidige formatie de mogelijkheid heeft om dit op te pakken.

Vanuit dezelfde gedachte kijken wij positief naar de samenwerking met Brüggen. Wij begrijpen dat eerst opnieuw moet worden geïnvesteerd in de bestuurlijke contacten. Maar laten we daarna ook daadwerkelijk de verbinding versterken, bijvoorbeeld rond de Groene Loper, het Euregionaal Schuttersfeest en andere grensoverschrijdende initiatieven. Die samenwerking moet aan beide kanten van de grens merkbaar zijn.

Tot slot de tijdelijke subsidieregeling voor lokale politieke partijen, die inmiddels door het college is vastgesteld. Een deel van de subsidie wordt verdeeld op basis van het aantal raadszetels. Voor het CDA zou dat financieel gunstig zijn, maar wij vinden het niet eerlijk. De basiskosten van een politieke partij zijn immers grotendeels gelijk, ongeacht haar omvang. Daarom dienen wij een motie in om de beschikbare subsidie gelijk over de partijen te verdelen. Daarnaast roepen wij het college op ook bij het Rijk aandacht te vragen voor een eerlijke verdeling in de toekomstige structurele regeling.

Voorzitter, daarmee zijn we terug bij de vraag waarmee we begonnen: voor wie rijdt de trein van Beesel eigenlijk? Voor ons is het antwoord helder. Voor onze inwoners, verenigingen en ondernemers. Een begroting is pas geslaagd als zij niet alleen financieel sluitend is, maar ook merkbaar bijdraagt aan een gemeente waar mensen zich thuis, gehoord en veilig voelen.

We waarderen de goede plannen, maar vragen ook om heldere keuzes, concrete resultaten en aandacht voor wie achter dreigt te blijven. Soms betekent vooruitgaan dat we vaart maken. Soms dat we een wissel omzetten, beter samenwerken of juist kritisch naar de kosten kijken. Maar de richting moet helder blijven: alle wagons verbonden, niemand achter op het perron en samen voor elkaar vooruit.

Tot zover in 1e termijn.